

Mi a közös Máriában, a palócokban és a pálinkában?

Tematikus utak Magyarországon

A „Kárpát-medence kincsei” átfogó egri rendezvény egyik alappilléreként a Kereskedelmi Kamara gazdasági-kereskedelmi konferenciákat és találkozókat szervezett. A Turizmus szekció egyik fő témája a régiót érintő tematikus utak bemutatása volt. Mint kiderült, a siker és a fenntarthatóság záloga az erős közösség, valamint az eredményes pályázatok.

Sugataghy Anikó

Puczkó László, a Xellum tanácsadó cég igazgatója előadásában meghatározta, és több szempont – földrajzi kiterjedés, tematika, közlekedési eszköz – alapján rendszerezte a tematikus utakat. Véleménye szerint vannak közöttük sikeresek, közismertek, időlegesen felkapottak és alig látogatottak. A tematikus utak létesítésének mind az adott terület szolgáltatói, mind a turisták számára vannak előnyei. A tematikus út javítja az együttműködést a szolgáltatók között, ugyanakkor területek, népcsoportok vagy vallások identitását építi. A diffúz, szétszórtan meglévő vonzerőket összefűzve és újracsomagolva új piacok megszerzésére teremt lehetőséget. A turisták számára is vonzó, mert újszerű, divatos termék, amely lehetőséget kínál az egyéni felfedezésre is, és a témapontok többnyire szabad megtekintésére. A tematikus utak létrehozása azonban

önmagában nem csodaszer. A divat változhat, nehéz biztosítani a működtetés pénzügyi és személyi feltételeit, hiszen a közvetlen eredmények és a bevételek nehezen mérhetőek.

Kitörési pont a vidék számára

Dr. Hanusz Árpád, a Nyíregyházi Főiskola Turizmus- és Földrajztudományi Intézetének igazgatója a tematikus utak sokoldalú előnyére mutatott rá: az ipari fejlesztésből kimaradt, hátrányos helyzetű vidéki területeken a kitörés egyik lehetséges útja a helyi mezőgazdasági termékekre, az ezekből készülő ételekre, italokra és a folklórra alapozó turizmus. Mivel a vonzerők szétszórtan helyezkednek el, a tematikus utak jó módszernek bizonyultak az ilyen térségben. Hozzájárulnak a vidékfejlesztéshez, a térségek közötti különbségek kiegyenlítődéhez, hiszen a helyben értéke-

sített „export” növeli, illetve kiegészíti a lakosság árbevételét. További előny, hogy nagy léptékű beruházások helyett kis, környezetkímélő fejlesztések segítségével valósítható meg. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében földrajzi oltalom alatt van néhány gyümölcs – a szabolcsi alma, a szatmári szilva, az újfehértői fürtös meggy –, amelyekre alapozva olyan szeszfordéket alapítottak, amelyek minőségi pálinkákkal öregbítik a keleti országrész hírnevét. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pálinkaút alapító tagjaihoz (Zsindelyes Pálinkafőzde, Panyolai Szilvrium Kft., Tarpa Manufaktúra Kft.) csatlakoztak a térség szállásadói. A tematikus út pontjait végigjárva nemcsak a pálinka, hanem a szilvalekvár készítését is megismerhetjük. A turisták akár meg is főzhetik saját szilvalekvárjukat, de megismerhető a szilvaaszalás folyamata is. A Szilva utat évről évre egyre

többen járják végig. Az út népszerűségét annak is köszönheti, hogy a települések helyi, falusi ünnepeik felélesztésével, rendezvénysorozattal gazdagítják a programkínálatot. A Pálinka-út szolgáltatásai minősítettek, és garantáltan megfelelnek a nemzetközi elvárásoknak. A pálinka magyar hungarikumként történő elismertetése rásegített az országos és nemzetközi hírverésre. Budapesten, a Vajdahunyad várában 2006-ban elsőként került a pálinkásvitrinbe a Zsindelyes szederpálinkája. Azóta minden évben elhelyezik a győztes butéliákat: idén, a II. Szent Miklós Pálinka Ünnepe-n a Prekop gönci barack pálinkát érte ez a kitüntetés.

Velünk élő hagyományok

Kiss János, a Heves Megyei Önkormányzati Hivatal irodavezetője a Palóc út bemutatásakor kiemelte, hogy a Palócföldet behálózó utak sok-sok programlehetőséget kapcsolnak össze. „Palócország” a legnagyobb magyar katolikus népcsoport hazája, és a palócság egyedi, különleges értékei turisztikailag is komoly vonzerőt jelentenek. Hollókő is ezen értékek révén került fel az UNESCO világörökségi listájára. Az itt élő emberek őszinte vendégszeretettel fogadják az utazókat, a látóvalók és a programok java része a falvak lakóinak összefogásából jött létre azért, hogy híru adják, hogyan éltek, dolgoztak, ünnepeltek valamikor. A markáns helyi identitástudat mellett sikeres pályázatok tették lehetővé a tematikus út fejlődését és népszerűsítését. A Palóc Út Egyesületet 2005-ben Parádon 38 alapító tag hozta létre. Határon átvéelő kulturális turisztikai fejlesztésekre is többször pályáztak, sikerrel. A Palóc út komplex látogatóbarát fejlesztése egy 2008-as ROP-pályázat, valamint a Magyarország-Szlovákia határon átnyúló együttműködési program (2007-2013) keretében valósul meg. Megszületett az internetes honlap (www.palocut.hu), a táblarendszer (tájjellegű, fából faragott díszítésekkel), létrejött a Népművészeti Ház és a Palóc Út Információs Központ Mátradereszkén. Parádon, a volt Tüzoltószertárban Asztalos Johák fafaragó művész kiállítása lett otthonra. Turisztavonzó létesítmények sora született: Parádon Palóc Ház és Tájház; Recskén képzési központ és palócföldi fókötök kiállítóháza létesült, Palóc Grafikai Műhely és Múzeum nyílt Pásztón, Hunnia Csipkemúzeum és Csipkeközpont Terényben; Palóc látványkonyha és téli-nyári foglalkoztató Szarvaskőn; megújult a Radics Kúria Hevesen. Kidolgozták a falusi vendégfogadók oktatási programját. Az egyesület Salgótarjánban saját irodát, titkárságot tart fenn, kiadványokat, szórólapokat ad ki. Szlovákiai palóc területekkel együtt bemutattak az Utazás Kiállításokon, a Palóc Út katalógusban. További megvalósult vagy ter-

vezett fejlesztések: Kalondai Palóc Múzeum és „csináld magad” alkotóműhely Rimócon, hagyományörző galériák és kézművesházak Kozárdon, Recskén, Sirokon és Kazáron jelzik a tematikus út életképességét. A tervek szerint a Palóc Út Kulturális Hagományörző Turisztikai Klaszterre

alaku, amelynek céljai között például „palóc webáruháza” (hagyományos kézműves termékek online értékesítése), a TDM IT-rendszerekhez csatlakozás, turisztikai programcsomagok létrehozása és értékesítése szerepel.

Vallási reneszánsz

Dr. Szabó Tamás, a Mária-út Egyesület elnöke előadásából kiderült, hogy a vallási turizmus reneszánszát éli a világon, évente 15 százalékkal növekszik, a nagy zarándokhelyek 5-7 millió vendégéjszakát realizálnak. Magyarországon az erős Mária-kultuszra és számos hazai meg a szomszédos országokban a határainkhoz közeli Mária-kegyhelyre alapozva jött létre a tematikus út. A zarándok számára az egészséges testben kiegyensúlyozott lélek megvalósulását jelenti egy ilyen úton való részvétel. A térség számára új

célcsoportok megnyerésével növeli a turisztikai szolgáltatások kihasználtságát. A Mária-út Egyesület célja egy közép-európai, önkéntes alapon szerveződő közösség megteremtése, amely létrehozta és működteti a Mária-utat, a keresztény értékek szimbólumát. A teljes tervezett Mária-út 1400 kilométer hosszúságú, spirituális és kulturális Kárpát-medencei gyalogos-, kerékpárosút, amely elsősorban természeti környezetben vezet. A Mária-út mentén közel 60 kisebb-nagyobb zarándokhely található. Az út kelet-nyugati tengelye az ausztriai Máriacellől az erdélyi Csiksomlyóig vezet Budapesten és Máriapócsra át. Tervezik az észak-déli útvonalat is Czeszochowából Esztergomon, Budapesten, Máriagyűdön keresztül egészen a boszniai Medugorjéig. Ezeket további elágazások egészítik ki. Az egyesület az értékek közvetítését e lelki tartalommal is megtöltött úthálózat révén kívánja megvalósítani. Az út egy részét már kitáblázták, ajánlott szálláshelyek várják a vándorokat, térképes zarándokkalauz készül. Létrehozták a Mária-út internetes információs és közösségi portált (www.mariaut.hu) és a Zarándokút-katasztert. Kidolgozták az arculatot, a jelzésrendszert, és helyi csoportokból építik fel a szervezeti keretet. Az útvonalbejárás és jelzések felfestése, valamint a turistatérképekre felhelyezése folyamatos. A partnerségépítés az érintett egyházmegyékkel, erdőgazdaságokkal, részben önkormányzatokkal és nemzetipark-igazgatóságokkal jól halad. Ausztriában és Erdélyben a kapcsolatok építésén, a határon átnyúló pályázatok előkészítésén dolgoznak. A finanszírozás alapvetően tagdíjakból és adományokból valósult meg, valamint a közhasznú céljaikkal összhangban könyv-, emléktárgy-értékesítésből. Fő szponzorok a Magyar Fejlesztési Bank és Erdő Péter bíboros, de számíthatnak az önkéntes segítőkre, akik száma elérte a kétszázat. A Mária Rádióban

